

Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü Öğrencilerinin Mesleki Farkındalık Düzeylerinin İncelenmesi

Investigation of Professional Awareness of Students in Physiotherapy and Rehabilitation Division

Arzu RAZAK ÖZDİNÇLER^a, Ela TARAKCI^b, Yasemin ASLAN^c

Özet Amaç: Çalışmamızın amacı İstanbul Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü öğrencilerinin aldıkları eğitim süresi içinde meslekleri hakkındaki farkındalık durumlarını araştırmaktır. **Gereç ve Yöntemler:** Çalışmamıza katılan 201 öğrenciden 49'u 1.sınıf, 59'u 2.sınıf, 51'i 3.sınıf, 42'si 4.sınıf öğrencisiydi. Araştırmacılar tarafından oluşturulan, 15 soru içeren anketimiz, öğrencilerimizin aldıkları eğitim ve fizyoterapi alanındaki farkındalıklarının incelenmesi için hazırlandı. Anketimiz tüm öğrencilere eş zamanlı olarak uygulandı. **Bulgular:** Meslek yasası ve birlikte çalışacakları hekimlerle ilgili 2 soruyu 1.sınıfların %70'i (n=34), 2.sınıfların %79'u (n=46), 3.sınıfların %78'i (n=40) ve 4.sınıfların %67'si (n=28) doğru bir şekilde cevapladı. Bölümümüzün tarihçesi, vizyonu, misyonu ve mezuniyet koşulları hakkındaki 8 soruyu 1.sınıfların %55'i (n= 27), 2.sınıfların %52'si (n=30), 3.sınıfların %56'sı (n=28) ve 4.sınıfların %71'i (n=30) doğru cevapladı. 1.sınıfların %85'i (n=42), 2.sınıfların %68'i (n=40), 3.sınıfların %92'si (n=47) ve 4.sınıfların %85'i (n=36) bölümümüzün lisansüstü eğitimi hakkındaki soruyu doğru cevapladı. Tüm sınıflar bölüm memnuniyeti, klinik ve temel tıp konularında yeterlilik hakkındaki 3 soruyu "biraz memnunuz" diye cevaplarken; aileleri ve yakın çevrelerinin mesleklerine bakış açılarını değerlendiren soruları "çok olumlu" olarak belirtti. **Sonuç:** Çalışmamıza katılan öğrencilerin eğitim ve mesleki farkındalıkları hakkındaki sorulara verdikleri cevapların oranı çok yüksekti. Tüm sorularda ilerleyen sınıflarda farkındalığın artması beklenirken birlikte çalışılabilecek hekim grupları ve meslek yasası ile ilgili yanıtlar bu düşüncemizi doğrulamadı. Ancak bölümümüzün mezuniyet koşulları ve lisansüstü eğitimi ile ilgili yanıtlar bu konulardaki farkındalığın ilerleyen sınıflarda arttırdığını gösterdi. Genel olarak sonuçlardaki bu değişiklik bize farkındalığın bireysel ilgiyle alakalı olduğunu düşündürdü.

Anahtar Kelimeler: Fizyoterapi ve rehabilitasyon, mesleki farkındalık, memnuniyet

Abstract Purpose: The aim of this study is to search professional awareness of the students of Istanbul University Faculty of Health Science Division of Physiotherapy Rehabilitation.**Methods:** We recruited 201 students they were 49 in first class, 59 in class 2, 51 in class 3, 42 in class 4.Questionnaire which had 15 questions was prepared by the researchers for analysing of awareness in physical therapy issue. Questionnaire were implemented to all students concurrently.**Results:**Two questions about the professional law and within the scape of this law which physician they have ability to work with were answered correctly by 70% (n=34) of class 1.,79 % (n=46) of class 2,78% (n=40) of class 3 and 67% (n=28) of class 4. Eight questions about our division's history,vision,mission and condition of graduation were replied correctly by 55.5%(n=27) of class 1, 52%(n=30) of class 2. 56%(n=28) of class 3 and 71%(n=30) of class 4.85%(n=42) of class1, 68%(n=40) of class 2.92%(n=47) of class 3.85%(n= 36) of class 4 answered correctly the question that was about provision of graduate study in our department.When all classes answered like "a bit pleased" three questions that was about pleasure of division,competence of clinical and basic medicine subjects,they indicated'very positive'to questions which evaluate perspective of family and their nearby. **Conclusion:**The students of in this study ratio of correct answer to questions which were about professional awareness were high. When increasing of awareness in progressive classes was supposed to, correlation wasn't observed. These results were thought this awareness might be relevant for individual concern.

Key words: Physiotherapy, professional awareness, satisfaction

Geliş Tarihi/Received: 27.01.2015 Kabul Tarihi/Accepted:02.06.2015

^a Yazışma adresi/Correspondence: Prof.Dr İstanbul Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Demirkapı Cad. Karabal Sk. Bakırköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi Bahçesi, Bakırköy, İstanbul,0212 414 15 28, arzuozdincler@hotmail.com

^b Doç.Dr, İstanbul Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Demirkapı Cad. Karabal Sk. Bakırköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi Bahçesi, Bakırköy, İstanbul, 0212 414 15 28, etarakci@istanbul.edu.tr

^c Uz.Fzt, İstanbul Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Anabilim Dalı, Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Kampüsü, Cerrahpaşa, İstanbul yaseminaslan@hotmail.com

*1. Sağlık Bilimleri Kongresinde bildiri olarak sunulmuştur. 20-21 Kasım 2014, Ankara.

Giriş

Üniversite eğitimi sürecinde öğrenciler okudukları alanla ilgili bilgileri öğrenirler. Araştırarak ve sorarak daha fazla ve kapsamlı bilgiye ulaşmak öğrencilerin kapasiteleri ve istekleri ile doğru orantılıdır. Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümleri'nde öğrenciler fizyoterapistlik mesleğini öğrenirler. Meslek, bir kişinin hayatını kazanmak amacıyla icra ettiği, eğitim, çalışma, bilgi birikimi ve yetenek geliştirmeyi gerektiren iş olarak tanımlanmaktadır.¹ Fizyoterapi ve rehabilitasyon, hareket bozukluğuna yol açan her türlü yaralanmada, hastalıkta, doğumsal ve edinsel özür durumunda, iş yeri sağlığı ve endüstride fizyoterapiye özgü değerlendirme yöntemlerinin ve tedavi yaklaşımlarının uygulandığı, fiziksel sakatlıkları olan bireylerin yeniden topluma kazandırılmasında, sağlıklı bireyler için koruyucu sağlık hizmetlerinde ve yaşam kalitesinin artırılmasında önemli görevleri olan bir bilim dalıdır.²

Öğrenciler fizyoterapi mesleğinin alt yapısını oluşturan anatomi, fizyoloji, biyokimya, histoloji gibi temel tıp bilimleri derslerini ve bunun üzerine inşa edilen klinik bilimleri öğrenirler. Daha sonra ise fizyoterapistlik mesleğinin özel öğretilerini, klinik problem çözmeyi, alanlarında analiz yapabilmeyi bilgi, beceri ve tutum sıralamasıyla öğrenirler. Fizyoterapi ve rehabilitasyon eğitmenleri öğrencilerinin problem çözme / klinik karar verme yeteneklerini geliştirmek ve öğrencinin derse katılımını artırmak için çalışırlar.³ Bu alandaki yeteneklerin gelişmesi, fizyoterapi öğrencilerinin teorik ve pratik bilgiyi aktif olarak inşa etmesi ve birleştirmesini gerektirmektedir.⁴ Ayrıca farkındalık arttıkça mesleki aidiyet duygusunun da gelişmesi beklenmektedir.

İstanbul Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümünde öğrenciler birinci sınıfta aldıkları temel tıp bilimleri derslerinin yanı sıra meslekleri ile tanışmalarını sağlayan “Fizyoterapide Etik Prensipler” ve “Fizyoterapi ve Rehabilitasyona Giriş” dersi

kapsamında mesleki farkındalıkları ile ilgili bilgiler edinirler. İkinci sınıfta “Fizyoterapide Ölçme ve Değerlendirme Yöntemleri” dersinde hastaları değerlendirmeye yönelik “Tedavi Hareketleri ve Prensipleri” ve “Fiziksel Modaliteler ve Elektroterapi” derslerinde ise hastaların problemlerini çözmeye yönelik tedavi modalitelerini öğrenirler. Üçüncü sınıfta ortopedi, nöroloji, pediatri, romatoloji gibi alanlarda farklı hastalıkları ve bu hastalıklardaki fizyoterapi ve rehabilitasyon prensiplerini öğrenirler. Ayrıca ikinci sınıfta 4 hafta, üçüncü sınıfta 6 hafta olmak üzere hastanelerde ve benzeri sağlık kuruluşlarında yaptıkları klinik çalışmalarda (stajlarda) meslektaşları ile tanışırlar ve onların süpervizörlüğünde çalışırlar.⁵ Bu süreçlerde mesleki farkındalıklarını geliştirme olanağı bulurlar.

Çalışmamızın amacı İstanbul Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü öğrencilerinin aldıkları eğitim süresi içinde meslekleri hakkındaki farkındalık durumlarını ve farklı sınıflarda bu farkındalığı ne düzeyde kazandıklarını değerlendirmektir.

Gereç ve Yöntemler

Çalışmamız İstanbul Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü'nde okuyan toplam 201 öğrenci ile gerçekleştirildi. Araştırma, tanımlayıcı bir çalışma olarak tanımlanabilir. Öğrencilerin mesleki farkındalıkları ve aldıkları eğitimi incelemek için araştırmacılar tarafından 15 sorudan oluşan anket hazırlandı (Ek 1). Anket fizyoterapistlerin çalışma kanunu, okulumuzun Avrupa'da üyesi olduğu kuruluşun adı, bölümümüzün misyonu ve vizyonu, kuruluş yılı, yüksekokul ve bölüm olmasının yılı, mezuniyet için gerekli olan kredi sayısı, lisansüstü eğitim için gerekli koşulların neler olduğu, eğitim süresi boyunca aldıkları temel tıp bilimleri ve klinik derslerin yeterlilikleri, fizyoterapi ve rehabilitasyon bölümünde okuma ile ilgili

kendi memnuniyet düzeyleri ve aile-çevrenin bakış açısının incelendiği soruları içermektedir. Anket final sınavları döneminde tüm sınıflardaki öğrencilere eş zamanlı olarak uygulandı. Öğrencilerin anketi tamamlamaları için ortalama 10 dk. verildi ve amfi ortamında, gözetmenler eşliğinde birbirlerinden etkilenmeden doldurmaları sağlandı. Bölümümüzde okuyan toplam 380 öğrenciden çalışmaya katılmayı kabul eden 201 kişiye anket uygulandı.

Çalışmanın istatistiksel analizi için Windows tabanlı SPSS programının 21.0 versiyonu kullanıldı. Ölçümle belirlenen değişkenler için ortalama $\pm$ standart sapma, sayımla belirlenen değişkenler için (%) ve frekans değerleri hesaplandı.

Bulgular

Ankete katılan öğrencilerden 49'u 1.sınıf, 59'u 2.sınıf, 51'i 3.sınıf, 42'si ise 4.sınıf öğrencisiydi. Çalışmaya katılan öğrencilerin %53'ü bayan, %47'si erkek, yaş ortalamaları

ise 20.2 ± 4.8 idi. Meslek yasası ve birlikte çalışacakları hekimlerle ilgili 2 soruyu 1.sınıfların %70'i (n=34), 2.sınıfların %79'u (n=46), 3.sınıfların %78'i (n=40) ve 4.sınıfların %67'si (n=28) doğru bir şekilde cevapladı. Bölümümüzün tarihçesi, vizyonu, misyonu ve mezuniyet koşulları hakkındaki 8 soruyu 1.sınıfların %55'i (n= 27), 2.sınıfların %52'si (n=30), 3.sınıfların %56'sı (n=28) ve 4.sınıfların %71'i (n=30) doğru cevapladı. 1.sınıfların %85'i (n=42), 2.sınıfların %68'i (n=40), 3.sınıfların %92'si (n=47) ve 4.sınıfların %85'i (n=36) bölümümüzün lisansüstü eğitimi hakkındaki soruyu doğru cevapladı. Öğrencilerin mesleki farkındalık düzeyleri ile ilgili verdikleri doğru ve yanlış cevaplar Tablo 1'de gösterildi. Tüm sınıflar klinik ve temel tıp konularında yeterlilik hakkındaki soruları çoğunlukla "yeterli" diye cevaplarırken; genel memnuniyetlerini "biraz memnunum", aileleri ve yakın çevreleri hakkındaki bakış açılarını değerlendiren soruyu genellikle "çok olumlu" diye işaretlediler (Tablo 2).

Tablo 1. Tüm sınıflardaki öğrencilerin mesleki farkındalık düzeyleri

	Doğru Cevap		Yanlış Cevap	
	n	%	n	%
Meslek kanunu (1. ve 11.soru)	148	73.63	53	26.36
Bölümümüz hakkındaki farkındalık (2., 3., 4., 5., 6., 7., 8. ve 9 sorular)	125	62.18	76	37.81
Lisansüstü eğitim hakkındaki farkındalık (10. soru)	165	82.08	36	17.92

Tablo 2. Tüm sınıflardaki öğrencilerin yeterlilik, memnuniyet düzeyleri ve aile bakış açısı

	Yeterli değil	Biraz yeterli	Çok yeterli	Bilmiyorum
	n (%)	n (%)	n (%)	n (%)
Temel tıp derslerinin yeterliliği (12. soru)	20 (9.95)	52 (25.87)	119 (59.20)	10 (4.97)
Klinik derslerin yeterliliği (13.soru)	21(10.44)	99(49.25)	79(39.30)	2 (0.99)
	Memnun değilim	Biraz memnunum	Çok memnunum	Bilmiyorum
	n (%)	n (%)	n (%)	n (%)
Genel memnuniyet (14. soru)	24 (11.94)	103 (51.24)	64 (31.84)	10 (4.97)
	Olumlu değil	Biraz olumlu	Çok olumlu	Bilmiyorum
	n (%)	n (%)	n (%)	n (%)
Aile ve çevrenin memnuniyeti (15.soru)	4 (1.99)	22 (10.94)	159 (79.10)	6 (2.98)

Tartışma

Çalışmamıza katılan öğrencilerin eğitim ve mesleki farkındalıkları hakkındaki sorulara verdikleri doğru cevapların oranı yüksekti. Tüm sorularda ilerleyen sınıflarda farkındalığın artması beklenirken birlikte çalışılabilecek hekim grupları ve meslek yasası ile ilgili yanıtlar bu düşüncemizi doğrulamadı. Ancak bölümümüzün mezuniyet koşulları ve lisansüstü eğitimi ile ilgili yanıtlar bu konulardaki farkındalığın ilerleyen sınıflarda arttırdığını gösterdi. Genel olarak sonuçlardaki bu değişkenlik bize farkındalığın bireysel ilgiyle alakalı olduğunu düşündürdü. Çalışmamıza benzer olarak Kunduracılar ve ark. fizyoterapi ve rehabilitasyon bölümü öğrencilerinde mesleki farkındalığının değerlendirilmesi ile ilgili çalışmalarında birinci sınıfa başlayan öğrencilere yaptıkları anketten elde edilen bulgulara dayanarak öğrencilerin fizyoterapi ve rehabilitasyon mesleğinin henüz temel derslerini dahi almamış olmalarına rağmen, “fizyoterapide yeterlilikler hakkında farkındalıklarının” ve “mesleki duyarlılık” düzeylerinin yüksek olduğunu bildirmişlerdir.⁶ Çalışmamızdan farklı olarak bu çalışmada öğrencilerin programı tercih etme nedenleri de sorgulanmıştır. Öğrenciler bireysel özelliklerinin okudukları programa uygun olduğu için seçtiklerini ifade etmişlerdir.

Eğitimde davranışçı yaklaşımın yerini bilişsel yaklaşımın almasıyla, öğrenciyi aktif bilgi işlemcisi olarak gören kuramların yaygınlık kazanması ve bilişsel psikolojinin araştırmalarını giderek kişilik ve güdülenmenin öğrenme üzerindeki etkilerine, bireysel becerilere, stratejilere ve stillere yoğunlaştırdığı gözlenmektedir. Bu yaklaşımın öğrenmenin kişiselleştirilmiş bireysel doğasını vurguladığı ve amacın öğrencinin kendi öğrenme stiline farkında olmasını sağlamak olduğu belirtilmektedir.⁷ Demir ve arkadaşlarının bu çalışması, araştırmamızda yer alan birinci sınıftaki öğrencilerin de bir kısmının mesleki farkındalıklarının yüksek olmasını bireysel beceri ve stratejilerle ilişkilendirmemizi sağladı. Benzer olarak Turhal ve ark.

çalışmalarında mesleki başarı ve tatminin kişinin bireysel özelliklerinin, yetenek ve kabiliyetlerinin bilincinde olması ile ilişkili olduğunu vurgulamıştır.⁸

Sonuç

Her öğrencinin meslek hayatının başında yüksek bilinç düzeyi ile mesleğini öğrenmeye başlamasının önemli olduğunu ve bunun sağlanabilmesi için öğrencilerin lisans eğitimlerinin başında mesleki farkındalık eğitimlerinden geçmesi gerekliliğini düşünmekteyiz. Mesleki farkındalığın erken dönemden itibaren kazanılmasının daha sonraki yıllarda memnuniyet düzeyini arttıracığı görüşündeyiz.

Kaynaklar

1. Kuzgun, Y. Meslek danışmanlığı [Career counseling]. 1. Baskı. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım 2000. p 1-21.
2. <http://www.fizyoterapistler.org/>
3. Wessel J, Williams R. Critical thinking and learning styles of students in a problem-based, master's entry-level physical therapy program. *Physiother Theor Pract.* 2004;20:79-89.
4. Milanese S, Gordon S, Pellatt A. Profiling physiotherapy student preferred learning styles with in a clinical education context. *Physiotherapy.* 2013;99(2):146-52.
5. <http://sabif.istanbul.edu.tr/fizyoterapi/wp-content/uploads/2014/06/ftSTAJ-YÖNERGESİ-2014.pdf>
6. Kunduracılar Z, Akbaş E, Büyükuysal Ç, Biçki D, Erdem EU. Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü Öğrencilerinde Mesleki Farkındalığın Değerlendirilmesi Assessment of Job Awareness in Department of Physical Therapy and Rehabilitation Students *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi* 2012; 2(3):186-92.

7. Demir YP, Çıracak Y, Yılmaz GD, Dalkılıñ M, Kömürcü M. Fizyoterapi öğrencilerinde bireysel öğrenme stillerinin önemi, *Turk J Physiother Rehabil.* 2014; 25(1): 1-7.
8. Turhal E, Kıcıroğlu B, Ocakođlu N, Karayığıt D. Meslek yüksekokulu öğrencilerinde program tercihlerinde bireysel farkındalık düzeyleri; Ulusal Meslek Yüksekokulları Öğrenci Sempozyumu, 2010.

Ek 1.

İstanbul Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü Öğrencilerinin Mesleki Farkındalık Düzeylerini İnceleme Anketi

1. Fizyoterapistlerin meslek kanunu hangi yıl çıkmıştır?
  - a) 1964
  - b) 1980
  - c) 2011
  - d) 2010
2. İstanbul Üniversitesi Avrupa'da hangi fizyoterapi eğitici birliğinin üyesidir?
  - a) ENPHE
  - b) EEP
  - c) WCPT
  - d) IPTE
3. Aşağıdakilerden hangisi İstanbul Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü'nün misyonu içinde yer alır?
  - a) Fizyoterapi ve rehabilitasyon hizmetini ve teknolojiyi toplum yararına sunmak
  - b) Evrensel bilgiye ulaşmayı ve üretmeyi hedefleyen, mesleğinde yetkin fizyoterapistler yetiştirmek
  - c) Fizyoterapi ve rehabilitasyon hizmeti ve koruyucu sağlık programlarıyla toplumun yaşam kalitesini yükseltmeyi hedeflemek
  - d) Çağdaş eğitim-öğretim ilkeleri çerçevesinde, paydaşların gereksinimlerini gözeterak eğitim-öğretim hizmeti sunmak
4. Aşağıdakilerden hangisi İstanbul Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü'nün vizyonu içinde yer alır?
  - a) Uluslararası bilimsel platformda izlenen ve kaynak gösterilen, mesleki otonomiye sahip, alanında saygın ve önder bir fakülte konumuna gelmek
  - b) Fizyoterapi eğitiminde probleme dayalı öğrenme sisteminin geliştirilmesini sağlayarak 'referans' kurum olmak
  - c) Lisans eğitimini lisan üstü ve mezuniyet sonrası sürekli eğitimle sürdürme bilincindeki profesyonelleri eğitmek
  - d) Mezunları ulusal ve uluslararası alanda en çok tercih edilen, öncü bir kurum olmak
5. İstanbul Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü'nün toplam mezuniyet kredisi kaçtır?
  - a) 286
  - b) 240
  - c) 300
  - d) 146
6. İstanbul Üniversitesi Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Bölümü kaç yılda kurulmuştur?
  - a) 1964
  - b) 1990
  - c) 1986
  - d) 2000
7. İstanbul Üniversitesi Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Bölümü hangi yıl yüksekokul olmuştur?
  - a) 1994
  - b) 1995
  - c) 1997
  - d) 2009
8. İstanbul Üniversitesi Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Yüksekokulu hangi yıl Sağlık Bilimleri Fakültesi'ne bağlı bir bölüm olmuştur?
  - a) 2006
  - b) 2009
  - c) 2011
  - d) 2010
9. İstanbul Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü öğrencileri her yıl kaç AKTS verir?
  - a) 60
  - b) 20
  - c) 30
  - d) 40

I. Akademik Lisansüstü Eğitim Sınavı (ALES)

II. Üniversiteler Dil Sınavı (ÜDS)

III. Kamu Personeli Seçme Sınavı (KPSS)

IV. Mülakat Sınavı

- 10. Yukarıdakilerden hangileri İstanbul Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü'nde yüksek lisans ve doktora yapmak için gerekli koşullardandır?**
a) I,II   b) I,II,III   c) I,II,IV   d) I,II,III,IV
- 11. Sağlık Bakanlığı tarafından en son yayınlanan kanuna göre, fizyoterapistler aşağıda belirtilen hekim gruplarının hangisinin ilgili teşhisine ve tedavi için yönlendirmesine bağlı olarak hastaların hareket ve fiziksel fonksiyon bozukluklarının ortadan kaldırılması veya iyileştirilmesi amacıyla gerekli uygulamaları yapar?**
a) Fiziksel tıp ve rehabilitasyon uzman tabip
b) Uzmanlık eğitimleri sırasında fiziksel tıp ve rehabilitasyon rotasyonu yapmış uzman tabip
c) Uzmanlık sonrasında ilgili dalın rotasyon süresi kadar fiziksel tıp ve rehabilitasyon eğitimi almış uzman tabip
d) Hepsi
- 12. Okulumuzda eğitim süresince aldığınız temel tıp bilimleri derslerinin yeterliliği hakkında ne düşünüyorsunuz?**
a) Yeterli değil   b) Biraz yeterli   c) Çok yeterli   d) Bilmiyorum
- 13. Okulumuzda eğitim süresince aldığınız klinik derslerin yeterliliği hakkında ne düşünüyorsunuz?**
a) Yeterli değil   b) Biraz yeterli   c) Çok yeterli   d) Bilmiyorum
- 14. İstanbul Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü'nde okumaktan ne kadar memnunsunuz?**
a) Memnun değilim   b) Biraz memnunum   c) Çok memnunum   d) Bilmiyorum
- 15. Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü'nde öğrenim görmenize aileniz ve çevrenizin bakış açısı nasıldır?**
a) Olumlu değil   b) Biraz olumlu   c) Çok olumlu   d) Bilmiyorum